

SAVITAIPALEEN KUNNAN
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN
TOIMINTASUUNNITELMA

Sisällys

JOHDANTO.....	3
1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET...	3
2. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET SAVITAIPALEELLA.....	3
2.1. Aamupäivätoiminta.....	3
2.2. Iltapäivätoiminta.....	4
2.3. Lasten määrä ja toiminnan laajuus.....	4
2.4. Toiminnasta perittävät maksut.....	4
2.5. Toimintaan hakeminen.....	4
3. TOIMINNAN TAVOITTEET.....	4
3.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen.....	5
3.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen.....	5
3.3. Eettisen kasvun tukeminen.....	5
3.4. Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen.....	6
4. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SISÄLTÖ.....	6
4.1. Aamu- ja iltapäivätoiminta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana.....	6
5. YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU.....	7
6. HENKILÖSTÖ.....	7
7. TOIMINNAN ARVIOINTI.....	7

JOHDANTO

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 8a luvun mukaista lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa. Toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on ollut turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän, tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajan viettotavoille sekä auttaa perheitä kasvatustehtävän toteutumisessa. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa, ehkäisemään syrjäytymistä ja ennaltaehkäisemään riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon.

Perusopetuslain 48 a §:n 3 momentin mukaisesti Opetushallitus on päättänyt aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisestä sisällöstä antamalla toimintaa varten perusteet. Savitaipaleen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma on suunniteltu näiden perusteiden ja toimintaa säätelevien lakien mukaisesti.

1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN YLEISET PERIAATTEET

Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee rakentaa jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnassa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta. Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset sekä sosiaaliseen kasvuun liittyvät näkökohdat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan vähintään 570 tuntia koulun työvuoden aikana. Toimintaa järjestetään arkipäivisin pääsääntöisesti kello 7.00 – 17.00 välisenä aikana.

Toiminnan toteutuksen tulee tapahtua ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa voidaan käyttää koulun tiloja tai muita toimintaan soveltuvia toimintaympäristöjä ja tiloja. Tilojen ja välineiden tulee olla turvallisia. Lapset eivät saa joutua kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteeksi. Toimintaympäristön tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, ja sitä suunniteltaessa tulee ottaa turvallisuuden lisäksi huomioon toiminnan luonne ja tarkoitus, lapsen kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

2. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET SAVITAIPALEELLA

Savitaipale järjestää 1. ja 2. luokkien oppilaille ja erityistä tukea tarvitseville lapsille perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa. Toimintaan otetaan mahdollisuuksien mukaan myös esikoululaisia. Toiminnan ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat. Toiminnan järjestämisestä vastaa sivistyslautakunta, joka hyväksyy toimintasuunnitelman ja toimintasuunnitelman päivitykset. Toiminta järjestetään sivistyslautakunnan vahvistaman koulujen työjärjestyksen mukaan. Poikkeuksena ovat joulun- ja kevätjuhlapäivät sekä mahdolliset lauantaikoulupäivät. Toimintaa ei myöskään järjestetä ohjaajien koulutuspäivinä, joita on lukuvuonna 1-2. Koulutuspäivistä ilmoitetaan huoltajille hyvissä ajoin.

2.1. Aamupäivätoiminta

Aamupäivätoimintaa järjestetään klo 6:45 alkaen Savitaipaleen koulukeskuksessa. Lapsille tarjotaan aamupala.

2.2. Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoimintaa järjestetään kirkonkylän koulukeskuksessa klo 16:30 saakka ja Heituinlahden koulussa klo 16:15 saakka. Iltapäivätoimintaan osallistuva lapsi saa välipalan. Toiminta muodostaa kokonaisuuden, joka tarjoaa erilaisia virikkeitä, sosiaalista vuorovaikutusta sekä mahdollisuuden omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon.

2.3. Lasten määrä ja toiminnan laajuus

Kirkonkylällä toimii aamupäiväryhmä. Iltapäiväryhmiä on kaksi, yksi kirkonkylällä ja toinen Heituinlahdessa. Ryhmän kokoa voidaan rajoittaa oppilaiden tarpeiden tai tilan aiheuttamien rajoitteiden perusteella. Ryhmään ohjataan riittävä määrä henkilökuntaa, jotta sitä voidaan tarvittaessa jakaa toimintaryhmiin. Ohjaajien määrään vaikuttavat lasten määrä ja toimintaan osallistuvien erityistarpeet.

2.4. Toiminnasta perittävät maksut

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään sivistyslautakunnan 12.4.2016 päättämät toimintamaksut.

- kokoaikainen osallistuminen: 100 euroa/kk
- osallistuminen enintään 10 päivänä kuukaudessa: 50 euroa/kk

Maksu voidaan periä jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan. Jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa toiminnasta yli 10 päivänä kuukaudessa, maksusta peritään puolet. Jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja. Koulun loma-aikoja ei hyvitetä maksussa eikä myöskään niitä 1-2 päivää lukuvuodessa, joina toimintaa ei järjestetä ohjaajien koulutuksen takia. Esikoululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävät maksut määräytyvät samalla tavalla kuin perusopetuksessa olevilla lapsilla.

2.5. Toimintaan hakeminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan pääsääntöisesti kouluun tai esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä, mutta toimintaan voi hakea myös ympäri vuoden. Toimintaan voivat hakea ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaat, erityisen tuen piirissä olevat kaikkien vuosiluokkien oppilaat ja esiopetuksessa olevat oppilaat. Aamu- ja iltapäivätoimintaan otettaviin lapsiin sovelletaan yhdenvertaisia valintakriteerejä. Etusijalla ovat ensimmäisen luokan oppilaat. Aamu- ja iltapäivätoimintapaikka myönnetään yhdeksi toimikaudeksi kerrallaan.

3. TOIMINNAN TAVOITTEET

Opetushallituksen hyväksymissä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa toiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lapsen hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Nämä tavoitteet velvoittavat kaikkia perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa työskenteleviä työntekijöitä.

3.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Toiminnan tavoitteena on koulun ja kotien kasvatustyön tukeminen. Kodin, koulun ja toiminnan ohjaajien välisen yhteistyön tulee jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena. Avoin ja luottamuksellinen yhteistyö lisää lapsen tuntemusta ja edistää hänen tarpeidensa tunnistamista. Lapsen huoltajalla on ensisijainen vastuu kasvatuksesta. Aamu ja iltapäivätoiminnassa ohjaajat vastaavat lapsen kasvatuksesta yhteisön jäsenenä. Kasvatustyön tukeminen edellyttää kaikilta toimintaan osallistuvilta keskinäistä kunnioitusta, arvonantoa, yhteistä vastuuta ja mielenkiintoa lapsen kehitystä kohtaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö lasta koskevista asioista toimii aina vanhempien luvalla ja ohjaajia koskee salassapitovelvollisuus lapsen ja perheen asioissa.

3.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Toiminnan tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin tunne-elämän tukeminen ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Ohjaajien tehtävä on suunnitella toiminta sellaiseksi, että jokainen lapsi kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Ihmissuhteiden pysyvyys edistää niin lapsen kokemusta turvallisuudesta kuin ohjaajan mahdollisuutta tukea hänen kehitystään. Toiminnassa autetaan lasta löytämään persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Toiminnassa tuetaan ja edistetään lasten yhteistoimintaa.

Lasten keskinäinen kulttuuri syntyy ryhmässä ja ryhmä muodostaa juuri heidän omista tarpeistaan ja kiinnostuksestaan lähtevän tekemisen muotoutumisen. Toveripiiri mahdollistaa sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutuksen oppimista sekä antaa lapselle tunteen omaan ryhmään kuulumisesta. Tutussa ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt muovaavat osaltaan tulevaa sosiaalista käyttäytymistä. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua toiminnan sääntöjen ja sopimusten muotoiluun. Yhteiset säännöt ja rajat antavat lapselle kokemuksen turvallisuudesta ja välittämisestä. Yhteiset säännöt selkeyttävät aikuisen vastuuta ja myös lapsen vastuuta siitä, että kaikilla on hyvä olla toiminnassa mukana. Pettymysten ja epäonnistumisen kohtaamiseen tarjotaan erityisesti tukea ja ohjausta. Lapsen itsetunnon kehityksen ja itseluottamuksen kannalta on tärkeää, että osallistumista ja onnistumisen kokemuksia korostetaan.

3.3. Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lapsen eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana on perusopetuksen Opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvussa 2.2 on määritelty perusopetuksen arvoperusta sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet. Lapsi nähdään toiminnassa arvokkaana yksilönä, joka on ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisen ohjausta tarvitseva sekä sosiaalisissa taidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Aikuisen antama käyttäytymisen malli, vuorovaikutussuhteet sekä arjen tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset ovat tärkeitä eettisen kasvun tukemisessa. Toiminnassa korostuu lapsilähtöisyys.

Lasta pyritään ohjaamaan vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista itselle että toiselle
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

Tavoitteena on yhteisöllinen ilmapiiri, jossa on nähtävissä vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvot. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla ristiriitatilanteita voidaan käsitellä rakentavasti.

3.4. Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Toiminnassa pyritään luomaan tilanteita, jotka antavat lapsille mahdollisuuden päästä mukaan toiminnan suunnitteluun tai mahdollisuuden tulla kuulluksi. Toimintaa suunniteltaessa ja toteuttaessa otetaan huomioon tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaittaisiin mahdollisimman varhain ja että lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

4. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SISÄLTÖ

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus.

Toiminnan sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon lapsen tarpeet ja omat toiveet. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon leikki, luova toiminta ja myönteiset elämykset. Toiminnan sisältö voidaan liittää erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin ja muuhun kehitystä tukevaan toimintaan kuten käden taidot, kielellinen ja kuvallinen ilmaisu, musiikki, liikunta ja arkiaskareet.

Ohjaajat suunnittelevat toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt ja toimintamuodot lukukausi- kuukausi- ja viikkosuunnitelmissa. Sisällöt suunnitellaan niin, että aamu- ja iltapäivätoiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, vireyttä edistävää liikuntaa ja ulkoilua, mahdollisuuden myös omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa voidaan varata aikaa koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen, mutta vastuu läksytehtävien valvonnasta on kuitenkin vanhemmilla.

4.1. Aamu- ja iltapäivätoiminta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana

Oppilaat, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös, ovat oikeutettuja hakemaan aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan.

Toiminnan lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Lisäksi toiminnassa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet sekä lapsen ikä ja kehitysvaihe. Sen tarkoitus on tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Lasta pyritään kannustamaan aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa vastapainoa ja tukea koulutyölle sekä mahdollisuuden lepoon ja virkistykseen. Huoltajien kanssa sovitaan, miten tukea tarvitsevan lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

5. YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku vanhempien kanssa hoidetaan pääsääntöisesti puhelimen, henkilökohtaisten keskustelujen ja Wilma-järjestelmän avulla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on nähtävillä kunnan verkkosivuilla.

6. HENKILÖSTÖ

Perusopetuslaissa (628/1998, muutos 1136/2003) todetaan, että aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia.

Hyväksyttävät tutkinnot:

- tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
- opistoasteen tutkinto
- ammatillinen tutkinto tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot
- näyttötutkintona suoritettu ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto
- kelpoisuus antaa luokanopetusta, erityisopetusta, esiopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana, antaa myös pätevyyden toimia aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajana.

Ennen tehtävän vastaanottamista on ohjaajan toimitettava hyväksyttävä rikosrekisteriote.

Ohjaajien perehdyttämisestä huolehtii rehtori ja koulun johtaja antamalla tietoa työstä, siihen liittyvät ohjeet ja määräykset sekä toiminnan peruserätykset. Lisäksi jo aikaisemmin aamu- ja iltapäiväohjaajina toimineet perehdyttävät uusia ohjaajia tehtävään.

Toimintaan osallistuvat lapset ovat kunnan vakuutuksen piirissä.

7. TOIMINNAN ARVIOINTI

Opetusministeriö seuraa lainmukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutumista esim. kyselyjen avulla, selvittää toiminnan laajuutta, laatua ja palvelutarjonnan monipuolisuutta sekä palvelun rahoitusta ja hintaa.

Tietoja aamu- ja iltapäivätoiminnasta kerätään kyselyin toimintaan osallistuvilta lapsilta, vanhemmilta sekä henkilöstöltä. Laadukas toiminta vaatii toiminnan jatkuvaa seuranta, mutta myös aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön kykyä arvioida omaa työtään.